

УДК 811.111'42

## Особливості взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації спілкування англійською як лінгва франка

**Котов М. В.**

кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології  
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;  
e-mail: mykhailo.kotov@karazin.ua; ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8327-5197>;  
GOOGLE SCHOLAR: [https://scholar.google.com.ua/citations?user=i\\_6tT4AAAAJ&hl=uk](https://scholar.google.com.ua/citations?user=i_6tT4AAAAJ&hl=uk);  
RESEARCH GATE: [https://www.researchgate.net/profile/Mykhailo\\_Kotov2](https://www.researchgate.net/profile/Mykhailo_Kotov2)  
(Харків)

**Котов М.В. Особливості взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації спілкування англійською як лінгва франка.** Статтю присвячено вивченню особливостей взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування. Взаємодія тактик розглядається у ситуації дискурсивної адаптації особистості при спілкуванні англійською як лінгва франка. Услід за А. Кого, розрізняємо англійську як лінгва франка (АЛФ) та англійську як першу (рідну – АРМ). Останнє, у свою чергу, пояснює той факт, що представники англійської лінгвокультури адаптуються до комунікативної взаємодії англійською як лінгва франка, а не нав'язують характерні для англійської як першої мови норми під час спілкування із представниками інших неангломовних лінгвокультур.

Виокремлено принципи поєднання та заміщення за якими відбувається означена взаємодія. Взаємодія тактик за принципом поєднання передбачає використання однієї тактики, яка забезпечує успішну реалізацію іншої. Таким чином, тактика негативної стереотипізації, поєднуючись із тактикою зближення / інтимізації, здатна забезпечити реалізацію останньої. Іншим прикладом взаємодії тактик за принципом поєднання є взаємодія тактик зближення / інтимізації та зближення / маніпуляції. При цьому увічливість, яка характерна для реалізації тактики зближення / інтимізації, може використовуватись із прихованою, неочевидною адресату метою.

У разі взаємодії тактик за принципом заміщення відбувається перехід від однієї тактики до іншої задля досягнення мети комунікації. Як, наприклад, тактика маніфестації агресії може переходити у тактику зближення. При цьому агресивне ставлення комуніканта до співрозмовника може змінюватись на примирливе, тим самим відбувається демонстрація готовності до зближення.

**Ключові слова:** англійська як лінгва франка, вербальні комунікативні компоненти, кооперативна тактика, невербальні комунікативні компоненти, некооперативна тактика.

**Котов М.В. Особенности взаимодействия тактик кооперативной и некооперативной направленности в ситуации общения на английском языке как лингва франка.** В статье рассматриваются особенности взаимодействия тактик кооперативной и некооперативной направленности. Взаимодействие тактик происходит в ситуации дискурсивной адаптации личности при общении на английском языке как лингва франка. Вслед за А. Кого, различаем английский как лингва франка (АЛФ) и английский как первый (родной – АРЯ) язык. Последнее, в свою очередь, объясняет адаптацию представителей английской лингвокультуры к коммуникативному взаимодействию на английском как лингва франка, а не навязывание характерных для английского как родного языка норм в ситуации общения с представителями других неанглоязычных лингвокультур.

Выделены принципы объединения и замещения, согласно которым происходит указанное взаимодействие. Взаимодействие тактик согласно принципу объединения предусматривает использование одной тактики, которая обеспечивает успешную реализацию другой. Таким образом, тактика негативной стереотипизации, объединяясь с тактикой сближения / интимизации, способна обеспечить реализацию последней. Другим примером взаимодействия тактик согласно принципу объединения выступает взаимодействие тактик сближения / интимизации и сближения / манипуляции. При этом вежливость, которая характерна для реализации тактики сближения / интимизации, может использоваться со скрытой, неочевидной адресату целью.

В случае взаимодействия тактик согласно принципу замещения, происходит переход от одной тактики к другой для достижения цели коммуникации. Так, например, тактика манифестации агрессии может переходить в тактику сближения. При этом агрессивное отношение коммуниканта к собеседнику может меняться на примирительное, что демонстрирует готовность к сближению.

**Ключевые слова:** английский как лингва франка, вербальные коммуникативные компоненты, кооперативная тактика, невербальные коммуникативные компоненты, некооперативная тактика.

**Kotov M. Specificity of Interaction of Cooperative and Non-cooperative Tactics While Communicating in English as Lingua Franca.** This article discusses the specificity of interaction of cooperative and non-cooperative tactics. Such interaction occurs during a person's discursive adaptation while communicating in English as a lingua franca. Based on A. Cogo research, we differentiate between English as a lingua franca (ELF) and English as a native/first language (ENL). The above, in its turn, explains the fact that native English speakers will most likely adapt to interaction in ELF rather than impose ENL standards on non-ENL speakers.

The following principles of tactic interaction have been singled out: a) unification and b) substitution. Tactic interaction based on the principle of unification presupposes using one tactic that ensures successful realization of the other. That is how the negative stereotyping tactic in conjunction with the intimacy achievement tactic ensures the successful realization of the latter. Another example of tactic interaction based on the principle of unification is the interaction of the intimacy achievement tactic with the one of intimacy achievement / manipulation. In case of the latter, politeness that is characteristic of the intimacy achievement tactic can be used with a non-obvious purpose.

In case of tactic interaction based on the substitution principle, there is a transition of one tactic to the other, thus achieving the communicative goal. For example, manifestation of aggression can be changed by the tactic of intimacy achievement. In that case, a communicant's aggressive behavior can be changed into the reconciliatory one, thus demonstrating readiness to achieve intimacy.

**Key words:** cooperative tactic, English as lingua franca, non-cooperative tactic, non-verbal communicative components, verbal communicative components.

**1. Вступ.** Динамічність, яка притаманна комунікативним контактам у сучасному світі, разом із глобалізаційними процесами виводять на перший план ряд проблем, які пов'язані із феноменом міжкультурної комунікації, що й зумовлює **актуальність** нашого дослідження. Комунікативні обміни між представниками різних культур відбуваються у тому числі й на мові посереднику. Такою мовою-посередником справедливо вважається англійська, "лінгва франка" сучасності, яка за твердженням Д. Крістала стала "новою соціолінгвістичною реальністю для мільйонів людей по всьому світу" [15].

**Метою статті** є визначення та опис особливостей взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації дискурсивної адаптації особистості при спілкуванні англійською як лінгва франка.

Досягненню цієї мети підпорядковано низку наступних **завдань**:

– схарактеризувати особливості комунікативної взаємодії англійською як лінгва франка представників різного культурного походження у ситуації дискурсивної адаптації;

– описати принципи взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації дискурсивної адаптації.

**Об'єктом** дослідження є комунікативна діяльність представників англомовної та неангломовної культур англійською мовою.

**Предметом** дослідження є особливості взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації спілкування представників англомовного та неангломовного походження англійською як лінгва франка.

**Матеріалом** дослідження виступили фрагменти англомовного діалогічного дискурсу з художніх тво-

рів англомовних письменників (XX-XXI ст.), які відби-  
ралися методом суцільної вибірки та містять приклади діалогічної взаємодії представників англомовної та неангломовної культур англійською мовою.

**2. Англійська як лінгва франка у ситуації дискурсивної адаптації.** У контексті спілкування англійською як лінгва франка разом із комунікантами, для яких англійська не є рідною мовою, беруть участь і представники англійської лінгвокультури, хоч, як зазначає А. Кого, англійська як лінгва франка (АЛФ) та англійська як перша (рідна – АРМ) відрізняються, а отже, представник англійської лінгвокультури буде скоріше адаптуватись до комунікативної взаємодії англійською як ЛФ, аніж нав'язувати характерні для АРМ норми [14, с. 295].

Адаптивні процеси характерні і для представників неангломовних культур, які спілкуються англійською. У таких випадках акцент робиться на виборі англійської як мови контакту, порозуміння представників різних лінгвокультур [16], на виробленні спільного комунікативного репертуару [14, с. 296], взаємній адаптації у рамках ситуації спілкування.

**3. Взаємодія тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації дискурсивної адаптації.** У рамках адаптивних процесів, які представлені комунікативною діяльністю особистості реалізуються стратегії кооперативного та некооперативного спрямування та притаманні їм тактики [6] за для конструювання інтерсуб'єктивності та досягнення мети комунікації – бажаної реакції співрозмовника.

Особливості реалізації стратегій, до яких вдається особистість в процесі адаптації, та притаманних їм тактик досліджуються у контексті лінгвістичної прагматики [7], у рамках дослідження професійних комунікацій [1], із позицій лінгводидактики [3] та, нарешті, під час вивчення адаптації студентів-іно-

земців [2]. У той же час, більш детальної уваги потребує явище взаємодії тактик у ситуації дискурсивної адаптації особистості.

Дискурсивна адаптація в англомовному комунікативному просторі представляється діяльністю полікультурного індивіда, яка спрямована на подолання культурних розбіжностей, досягнення необхідного рівня комунікативної компетенції, що дозволяє використовувати комунікативні компоненти мовного та немовного характеру для спільного формування смислів у процесі реалізації адаптивних стратегій, коли англійська не є рідною мовою для одного з комунікантів [6].

У рамках адаптивних процесів, які представлені комунікативною діяльністю особистості у межах певної зони дискурсивного оточення (за Л.В. Солошук розрізняємо ядерну, маргінальну та периферійну [9]), реалізуються відповідні стратегії та тактики. У рамках актуального дослідження виділяємо кооперативну та некооперативну стратегії. Кооперативна стратегія у рамках адаптивних процесів пов'язується із прийняттям «чужого», готовності відійти від орієнтації на «своє», що виражається у координації зусиль комунікантів, утягненні обох учасників у процес взаємодії на шляху до досягнення встановленої мети [8, с. 398]. У цьому разі мовні засоби використовуються для збереження гармонії міжособистісних стосунків [12, с. 401–402]. Основна мета мовців – порозуміння, при цьому важливим є відношення партнерства між комунікантами та їх готовність стати на місце співрозмовника, зглянутися на нього та допомогти. Кооперативна поведінка не виключає конфліктних ситуацій, які, однак, кваліфікують як продуктивні: при відмінних цілях, думках на проблему учасників взаємодії зберігається потреба відшукати спільні прийнятні підходи та способи розв'язування конфлікту, і, що важливіше, тут відсутні замахи на особистість співрозмовника, його статусно-рольовий стан [8, с. 398]. До кооперативної стратегії відносимо тактики зближення / інтимізації, зближення / маніпуляцій, навчання та позитивної стереотипізації [6].

У свою чергу некооперативна стратегія пов'язується із неприйняттям «чужого», а відтак – із погіршенням чи припиненням стосунків зі співрозмовником, відмовою в подальшому спілкуванні взагалі чи з певного питання, приховуванням інформації, самозахистом. Некооперативні стратегії характеризуються порушенням мовцем у явній формі правил мовленнєвого спілкування, таких як принцип кооперативної співпраці [4] та / чи ввічливості [13], що дає співрозмовникові зрозуміти, що мовець не налаштований на співпрацю. Це здебільшого втілюється в неприховано агресивних діях суб'єкта. Агресію тут тлумачимо як комунікативну поведінку, спрямовану на те, щоб завдати збитків іншій людині чи об'єктові [10 с. 5]. Така поведінка спричинює деструктивні конфлікти: зіткнення двох сторін

(учасників конфлікту) з приводу розбіжностей цілей, інтересів, думок [5, с. 5]. Модель поведінки, яка дисгармонізує стосунки комунікантів, формує в них негативні настанови щодо один до одного [8, с. 398; 11, с. 20]. Необхідно відзначити, що некооперативна поведінка не завжди передбачає вияв агресії: комунікант здатен відмовляти співрозмовникові у взаємодії в коректній, навіть увічливій, формі, супроводжуючи це поясненнями. До тактик некооперативного спрямування відносимо тактики жорсткого етноцентризму, маніфестації відчуженості, негативної стереотипізації та маніфестації агресії.

У багатьох випадках досягнення мети комунікації передбачає використання відразу декількох тактик, які, гармонійно поєднуючись в одне ціле, сприяють формуванню інтерсуб'єктивності. Часто ці тактики відносяться до різних за своєю направленістю стратегій: як кооперативної, так і некооперативної. Встановлено, що взаємодія тактик може відбуватися за принципами: а) поєднання та б) заміщення.

**3.1. Принцип поєднання.** Цей принцип передбачає використання однієї тактики (або тактик), яка забезпечує успішну реалізацію іншої. Наприклад, тактика негативної стереотипізації поєднуючись із тактикою зближення / інтимізації забезпечують успішну реалізацію останньої:

1) *He has become quite agitated, staring all around him with anxious eyes. "In Ukraine was same," says Andriy soothingly. "Everything was sold. Now is nothing left." "Was it Ukraine where they had all them protests? Summat about t'election? Orange banners an'all that?" His voice has become calm again, almost dreamy. "That also was greed. Few businessmen have got all public asset into their hand. Now they will sell to West" (Lewycka).*

Із прикладу 1 бачимо, як українець спілкуючись із англійцем намагається встановити довірливі відносини із останнім. Задля цього представник української лінгвокультури вдається до стереотипованих висловлювань стосовно своєї батьківщини. Ці висловлювання, які несуть негативний характер, заспокоюють англійця, дозволяють останньому ідентифікувати в українцеві однодумця.

Іншим прикладом взаємодії за принципом поєднання є взаємодія тактик зближення / інтимізації та зближення / маніпуляцій. У прикладі 2 демонструється, як увічливість, яка характерна для реалізації тактики зближення / інтимізації, використовується із прихованою метою – змусити витратити гроші у місці, де це вигідно італійцеві:

2) *The champion of Montreux glared at his colleague. "Gentlemen," I said, "I am afraid we must go. My cousin is very tired. We will go tentatively to Montreux." "I congratulate you," the first official shook my hand. "I believe that you will regret leaving Locarno," the second official said. "At any rate you will report to the police at Montreux." "There will be no unpleasantness with the police," the first official assured me. "You will find all the inhabitants*

*extremely courteous and friendly.* "Thank you both very much," I said. "We appreciate your advice very much." "Good-by," Catherine said. "Thank you both very much." They bowed us to the door the champion of Locarno a little coldly. We went down the steps and into the carriage (Hemingway).

**3.2. Принцип заміщення.** Цей принцип передбачає перехід від однієї тактики до іншої задля досягнення мети комунікації. Наприклад, тактика маніфестації агресії може переходити у тактику зближення:

3) *I looked around. It was a very tall gaunt captain of artillery with a red scar along his jaw. He had looked through the glass on the corridor and then come in. "What do you say?" I asked. I had turned and faced him. He was taller than I and his face was very thin under the shadow of his cap-visor and the scar was new and shiny. Everyone in the compartment was looking at me. "You can't do that," he said. "You can't have a soldier save you a place." "I have done it." He swallowed and I saw his Adam's apple go up and then down. The machine-gunner stood in front of the place. Other men looked in through the glass. No one in the compartment said anything. "You have no right to do that. I was here two hours before you came." "What do you want?" "The seat." "So do I." I watched his face and could feel the whole compartment against me. I did not*

*blame them. He was in the right. But I wanted the seat. Still no one said anything. Oh, hell, I thought. "Sit down, Signor Capitano," I said (Hemingway).*

Із прикладу 3 бачимо, як спілкуються представник американської та італійської лінгвокультури. У ситуації, яка очевидно є програвною для американця, останній змінює агресивне ставлення на примирливе демонструючи готовність до зближення.

**Висновки.** Взаємодія тактик при розгортанні діалогічної взаємодії, яка відбувається англійською мовою, між представниками різних культур у ситуації дискурсивної адаптації, несе визначальний характер у досягненні мети комунікації. Потенціал, який визначається комплексністю, багатовекторністю такого утворення, дозволяє комунікантові успішно послуговуватись усіма інструментами комунікативного репертуару, можливостями засвоєної граматики та лексики через поєднання чи заміщення одиниць, конструкцій, нарешті, тактик, ранжованих відповідно меті висловлення.

**Перспективи** дослідження вбачаємо у подальшому вивченні особливостей взаємодії тактик кооперативного та некооперативного спрямування у ситуації спілкування англійською як лінгва франка в залежності від зони дискурсивного оточення комунікантів, гендерних та вікових чинників.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Барышников Н.В. Стратегии равностатусной межкультурной коммуникации. Вестник МГИМО. 2013. № 4. С. 90–94.
2. Борисова А.О. Универсальные та этноспецифичные ресурсы межкультурной адаптации студентов-иностранцев. Проблемы часовой психологии. 2015. Выпуск 28. С. 55–66.
3. Виноградова Е.В. Компенсаторные стратегии в межкультурной коммуникации. Университетские чтения ПГУ. 2008. Часть 10. URL: [http://pglu.ru/editions/un\\_reading/list.php?SECTION\\_ID=2840](http://pglu.ru/editions/un_reading/list.php?SECTION_ID=2840) (дата обращения: 26.12.2018).
4. Грайс Г.П. Логика и речевое общение. Новое в зарубежной лингвистике. 1985. Вып. 15. С. 217–237.
5. Гулакова И.И. Коммуникативные стратегии и тактики речевого поведения в конфликтной ситуации общения : дис. ... канд. филол. наук. Орел, 2004. 152 с.
6. Котов М.В. Адаптивні стратегії полікультурної дискурсивної особистості в англійськомому комунікативному просторі : дис. ... канд. філол. наук. Харків, 2014. 263 с.
7. Олянич А.В. Презентационные стратегии в межкультурной коммуникации (лингвопрагматический и когнитивный аспекты). Известия Нижневолжского агроуниверситетского комплекса. 2007. № 1. С. 125–138.
8. Романов В.В. Юридическая психология. Москва, 1998. 488 с.
9. Солощук Л.В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англійськомому дискурсі. Харків, 2006. 300 с.
10. Социологический энциклопедический словарь / ред.-координатор Г.В. Осипов. Москва, 2000. 488 с.
11. Фролова И.Е. Стратегия конфронтации в англійськомому дискурсі. Харків, 2009. 344 с.
12. Ячкова О.В. Языковые средства, реализующие стратегии кооперации и конфронтации в реалити-шоу (на материале немецкого языка). Известия Российского гос. пед. ун-та имени А.И. Герцена. 2008. № 32 (70). С. 401–405.
13. Brown P. Politeness: Some Universals in Language Use. London, New York, 1987. 345 p.
14. Cogo A. Strategic Use and Perceptions of English as a Lingua Franca. Poznań Studies in Contemporary Linguistics. 2010. 46(3). P. 295–312.
15. Crystal D. English as a Global Language. Cambridge, 2003. 229 p.
16. Firth A. The Lingua Franca Factor. Intercultural Pragmatics. 2009. 6(2). P. 147–170.

## ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Hemingway E. Farewell to Arms. URL: <http://www.e-reading.co.uk/book.php?book=80121> (дата звернення: 04.05.2019).
2. Lewycka M. Two Caravans. URL: <http://www.e-reading.org.ua/book.php?book=143198> (дата звернення: 04.05.2019).

## REFERENCES

1. Baryshnikov N.V. (2013). Strategii ravnostatusnoj mezhhkul'turnoj kommunikacii [Strategies of intercultural communication with equal status]. Vestnik MGIMO. – MGIMO Review of International Relations, 4, P. 90–94 (in Russian).
2. Borisova A.O. (2015). Universal'ni ta etnospecifichni resursi mizhhkul'turnoi adaptacii studentiv-inozemciv [Universal and ethnospecific resources of foreign students' intercultural adaptation]. Problemi suchasnoi psihologii. – Issues in Modern Psychology, 28, P. 55–66 (in Russian).
3. Brown P. (1987). Politeness: Some Universals in Language Use. London, New York: CUP.
4. Cogo A. (2010). Strategic Use and Perceptions of English as a Lingua Franca. Poznań Studies in Contemporary Linguistics, 46(3), P. 295–312.
5. Crystal D. (2003). English as a Global Language. Cambridge: CUP.
6. Firth A. (2009). The Lingua Franca Factor. Intercultural Pragmatics, 6(2), P. 147–170
7. Frolova I.Ye. (2009). Stratehiia konfrontatsii v anhlomovnomu diskursi [Confrontation strategy in English discourse]. Kharkiv: V.N. Karazin Kharkiv National University Publ.
8. Grajs G.P. (1985). Logika i rechevoe obshhenie [Logic and conversation]. Novoe v zarubezhnoj lingvistike. – New Trends in Foreign Linguistics, 15, 217–237 (in Russian).
9. Gulakova I.I. (2004). Kommunikativnye strategii i taktiki rechevogo povedenija v konfliktnoj situacii obshhenija. Dis. kand. philol. nauk [Communicative strategies and tactics of speech behaviour in conflict situations. Cand. philol. sci. diss.]. Orel. 152 p. (in Russian).
10. Jachkova O.V. (2008). Jazykovye sredstva, realizujushhie strategii kooperacii i konfrontacii v realiti-shou (na materiale nemeckogo jazyka) [Language means that realize cooperative and confrontaion strategies in reality-show (based on German)]. Izvestija Rossijskogo gos. ped. un-ta imeni A.I. Gercena. – The Journal of A.I. Gercen Russian State Pedagogical University, № 32 (70), P. 401–405 (in Russian).
11. Kotov M.V. (2014). Adaptivni stratehii polikulturnoi diskursyvnoi osobystosti v anhlomovnomu komunikativnomu prostori. Dis. kand. philol. Nauk [Adaptation strategies of polycultural discursive personality in English communicative space. Cand. philol. sci. diss.]. Kharkiv. 263 p. (in Ukrainian).
12. Oljanich A.V. (2007). Prezentacionnye strategii v mezhhkul'turnoj kommunikacii (lingvopragmaticeskij i kognitivnyj aspekty) [Presentational strategies in intercultural communicaiton (linguistic pragmatics and cognitive aspects)]. Izvestija Nizhnevolskogo agrouniversitetskogo kompleksa. – Journal of Nizhnevolskij agricultural university complex, 1, P. 125–138 (in Russian).
13. Osipov G.V. (2000). Sociologicheskij jenciklopedicheskij slovar' [Sociological encyclopaedic dictionary]. Moskva: NORMA Publ.
14. Romanov V.V. (1998) Juridicheskaja psihologija [Criminal Psychology]. Moskva: Izdatel'stvo Jurajt Publ.
15. Soloshchuk L.V. (2006). Verbal'ni i neverbal'ni komponenti komunikacii v anglomovnomu diskursi [Verbal and non-verbal communicative components in English discourse]. Harkiv: Konstanta Publ.
16. Vinogradova E.V. (2008). Kompensatornye strategii v mezhhkul'turnoj kommunikacii [Strategies of compensation in intercultural communication]. Universitetskie chtenija PGU. – University Readings of PSU, 10. Available at: [http://pglu.ru/editions/un\\_reading/list.php?SECTION\\_ID=2840](http://pglu.ru/editions/un_reading/list.php?SECTION_ID=2840)

## СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРЕ / INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

**Котов Михаил Владимирович** – кандидат филологических наук, доцент кафедры английской филологии Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина; e-mail: [mykhailo.kotov@karazin.ua](mailto:mykhailo.kotov@karazin.ua); ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8327-5197>; GOOGLE SCHOLAR: [https://scholar.google.com.ua/citations?user=i\\_6tT4AAAAJ&hl=uk](https://scholar.google.com.ua/citations?user=i_6tT4AAAAJ&hl=uk); RESEARCH GATE: [https://www.researchgate.net/profile/Mykhailo\\_Kotov2](https://www.researchgate.net/profile/Mykhailo_Kotov2)

**Kotov Mykhailo** – PhD in Philology, Associate Professor at the Department of English Philology of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: [mykhailo.kotov@karazin.ua](mailto:mykhailo.kotov@karazin.ua); ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8327-5197>; GOOGLE SCHOLAR: [https://scholar.google.com.ua/citations?user=i\\_6tT4AAAAJ&hl=uk](https://scholar.google.com.ua/citations?user=i_6tT4AAAAJ&hl=uk); RESEARCH GATE: [https://www.researchgate.net/profile/Mykhailo\\_Kotov2](https://www.researchgate.net/profile/Mykhailo_Kotov2)